

Styrets årsberetning for Stiftelsen Atlas-alliansen 2023

Stiftelsen Atlas-alliansen er funksjonshemmedes egen paraplyorganisasjon som jobber for å fremme rettighetene og bedre levekårene for mennesker med funksjonsnedsettelse i det globale Sør. Vårt mål er like rettigheter for alle mennesker og at all norsk bistand og humanitær innsats skal være inkluderende. Stiftelsen har sitt kontor i Oslo.

Stiftelsen Atlas-alliansen ble opprettet av funksjonshemmedes egne organisasjoner i 1981 og består i dag av:

- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO)
- Norges Handikapforbund (NHF)
- Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU)
- Norges Blindeforbund (NBF)
- Ryggmargsbrokk - og hydrocephalusforeningen (RH-foreningen)
- Mental Helse Ungdom (MHU)

Disse mottok alle midler fra stiftelsen i 2023. I tillegg hadde Stiftelsen Signo en samarbeidsavtale og mottok midler fra stiftelsen i 2023.

Som del av samarbeidet «Together for Inclusion» (TOFI) mottar Atlas-organisasjonene samt følgende bistandsorganisasjoner midler fra Atlas-alliansen i perioden 2019-2024:

- Redd Barna Norge
- Plan Norge
- ADRA Norge
- Y Global (KFUK-KFUM)
- Strømmestiftelsen
- Naturvernforbundet
- Kirkens Nødhjelp
- Utviklingsfondet
- SOS-barnebyer

Styret i Atlas-alliansen

Styret i Atlas-alliansen hadde i 2023 følgende sammensetning:

Styremedlemmer:

Lilly Ann Elvestad (FFO), styreleder
Lars Ødegård (NHF), nestleder
Hedvig Ekberg (NFU), styremedlem

Terje Andre Olsen (NBF), styremedlem
Adrian Tollefsen (MHU), styremedlem, representant for tilknyttede organisasjoner
Nora Ingdal (Redd Barna), styremedlem, representant for TOFI
Birgit Philipsen (ADRA Norge), styremedlem, representant for TOFI
Eirin Kallestad (Atlas-alliansen), styremedlem, representant for Atlas-alliansens ansatte

Vararepresentanter:

Harald Kvame Hansen (FFO)
Tom Tvedt (NFU)
Eirin Ness-Sørensen (NHF)
Arnt Holte (NBF)
Anders Hosar (Atlas-alliansen), vararepresentant for Atlas-alliansens ansatte
Erik Lunde (Strømmestiftelsen), vararepresentant for TOFI
Ann-Eli Spiten (RH-foreningen), vararepresentant for tilknyttede organisasjoner

Det ble avholdt 6 styremøter og behandlet 45 saker i 2023.

Stiftelsens styre har etablert et rådgivende bistandsfaglig utvalg (BU) for å styrke, utvikle og kvalitetssikre faglig samarbeid og kompetanse mellom organisasjonene. I BU har alle de aktive organisasjonene av funksjonshemmede samt Stiftelsen Signo anledning til å stille med én representant hver. Bistandsfaglig utvalg har avholdt 7 møter og behandlet 45 saker i 2023.

Redegjørelse for økonomi og fortsatt drift

Stiftelsens egenkapital har økt med kr 1.288.433 og utgjør nå kr 6.075.728, hvorav kr 200.000 utgjør grunnkapitalen. Således er driften av stiftelsen helt avhengig av finansiering fra andre inntektskilder. Stiftelsen har en rammeavtale med Norad for finansiering av bistandsarbeidet og den nødvendige administrative kostnaden for perioden 2020-2024. Atlas-alliansen søker ny rammeavtale med Norad for perioden 2025-2029. Basert på denne forutsetning er det grunnlag for fortsatt drift i stiftelsen.

Stiftelsen har i 2023 hatt et totalforbruk på kr 209.260.316. Årets positive aktivitetsresultat på kr. 1.288.433,- overføres til øvrig formålskapital.

Stiftelsen Atlas-alliansen er medlem av Stiftelsen Innsamlingskontrollen i Norge, og er godkjent registrert i Frivillighetsregisteret i Brønnøysund. Atlas-alliansens tilskudds givere har godkjent all rapportering og forbruk av midler for 2022. Styret har per 31.12.2023 styre- og ledelsesansvarforsikring hos Gjensidige. Forsikringen dekker nåværende, tidligere og fremtidige styremedlemmer og varamedlemmer, daglig leder og ledelsen for skade på tredjemanns person, ting eller formuesskade opptil 10 000 000 NOK.

Stiftelsen Atlas-Alliansen driver ikke med forsknings- og utviklingsaktiviteter i økonomisk forstand. Alliansen gjennomfører imidlertid studier om forholdene for funksjonshemmede i landene vi jobber i, på egen kjøp eller i form av samarbeid med forskningsinstitusjoner. Dette er ikke aktiviteter som gir grunnlag for patenter og/eller opphavsrett.

Likestilling og arbeidsmiljø.

Atlas-alliansen diskriminerer ikke på bakgrunn av kjønn, sosial status, alder, seksuell orientering, funksjonsevne, ekteskapelig status, politisk, etnisk og/eller religiøs tilhørighet. Ved utgangen av 2023 bestod sekretariatet av 14 ansatte, inkludert én vikar for ansatt i foreldrepermisjon. Staben besto av 11

kvinner og 3 menn, med Marit Sørheim som daglig leder. Det har ikke forekommet skader eller ulykker relatert til arbeidet i sekretariatet. Sykefravær for 2023 var 9,59 %, opp fra 6,1 % i 2022. Av dette var 44% legemeldt sykefravær og 56 % korttidsfravær, inkludert omsorgsdager. Det er særlig langtidsfraværet som har økt det siste året. Sekretariatet har godt etablerte rutiner for oppfølging av ansatte som er sykmeldte, og tallene for 2023 viser at det fortsatt er nødvendig å fokusere på dette.

Arbeidsmiljøet i sekretariatet vurderes som godt. I 2022 gjennomførte sekretariatet for første gang en medarbeiderundersøkelse, gjennom verktøyet Great Place to Work, og ble sertifisert som en Great Place to Work. I etterkant av undersøkelsen ble det utarbeidet en oppfølgingsplan. I 2023 har Atlas-alliansen hatt fortsatt fokus på arbeidsmiljø.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Den nye loven setter strengere krav til virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Åpenhetsloven gjelder for såkalte «større virksomheter». Atlas-alliansen faller innenfor de oppgitte kriteriene, og er derfor pålagt å lage en oversikt over våre leverandørkjeder og gjøre en vurdering av om/hvilken risiko som finnes for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Sekretariatet må jobbe planmessig for å redusere eventuelle risikoer, og offentliggjorde i 2023 en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene på Atlas-Alliansen nettside, som finnes her: <https://www.atlas-alliansen.no/apenhetsloven-og-aktsomhetsvurderinger>. En styregodkjent og signert redegjørelse vil produsert og publisert på vår nettside årlig.

Forhold som kan påvirke det ytre miljø.

I 2023 besluttet Atlas-alliansen å søke Miljøfyrtårnsertifisering, som vi mottok i 2024. Sekretariatet har en relativt begrenset reisevirksomhet, men det er uansett denne som anses som den største kilden til utslipp, og sekretariatet vurderer nøye nødvendigheten av alle reiser. Det foreligger ikke planer om å redusere reisevirksomheten ytterligere, da et minimum av reisevirksomhet anses som nødvendig for å kunne ivareta sekretariatets oppgaver på en forsvarlig måte. For å kompensere utslipp relatert til reisevirksomhet har sekretariatet innført klimakompensasjon for alle flyreiser. Utover reiser medfører ikke sekretariatets daglige drift utslipp av nevneverdig grad.

Korrupsjonsrisiko

Atlas-alliansen har nulltoleranse for alle former for mislighold og korrupsjon. Atlas-alliansen har de siste årene gjort betydelige fremskritt i å styrke anti-korrupsjonsarbeidet gjennom porteføljen, og har antikorrupsjonspolicy og anti-korrupsjonsplan for perioden 2023-2024, oppdatert i slutten av 2023. Sekretariatet har styrket opplæring, kontroll og partnervurderinger bestående av tre verktøy; due diligence, financial checklist og organisational capacity assessment tool. Videre gjøres tett oppfølging av revisors «management letters» til partnere og analyse av risiko. Ettersom kontrollen dermed er tettere og mer systematisk, vurderes risikoen for å være lavere enn tidligere. Samtidig er det trolig også større sannsynlighet for at korrupsjon oppdages.

Atlas-alliansen implementerer prosjekter med medium til høy korrupsjonsrisiko. Dette innebærer en betydelig finansiell risiko, da varslingssaker ofte medfører krav om tilbakebetaling av midler. Atlas-alliansens sekretariat implementerer ikke prosjekter selv, men inngår kontrakter med andre organisasjoner som også overtar forpliktelsene om tilbakebetaling i korrupsjonssaker. Dersom disse organisasjonene ikke skulle klare tilbakebetalingskravet, vil Atlas-alliansen sitte igjen med ansvar for tilbakebetaling. I tillegg til manglende finansiering er dette den største risikoen for videre drift.

Rammeavtalen med Norad

Stiftelsen har støttet 34 prosjekter i 13 land og to regioner. Rammeavtalen for perioden 2020-2024 har et totalbudsjett på kr. 354 750 000 og er konsentrert rundt fem tematiske områder:

Menneskerettigheter og påvirkningsarbeid, inkluderende utdanning, helse og rehabilitering, økonomisk utvikling, og inkludering i krise og konflikt.

Kjernen i Atlas-alliansens arbeid ligger i å styrke funksjonshemmedes egne, representative organisasjoner og deres politiske påvirkningsarbeid for å skape endring, og dette utgjør alltid kjernen i prosjektene, uavhengig av tematisk område.

“Together for Inclusion” – et banebrytende partnerskap

I dette innovative, strategiske partnerskapet som vi har kalt Together for Inclusion (TOFI), har norske funksjonshemmedes organisasjoner gått sammen med noen av Norges største og mest anerkjente NGO-er for å levere et banebrytende program. Together for Inclusion kombinerer rekkevidden og utviklingskompetansen til de store frivillige organisasjonene med DPO-enes rettighetsbaserte tilnærming og spesifikke kunnskap. Partnerskapet setter funksjonshemmede i førersetet og tar sikte på å nå de mest marginaliserte med programmer under tre tematiske områder: Rettighetsarbeid og kapasitetsutvikling, inkluderende utdanning, og økonomisk deltakelse i seks partnerland: Etiopia, Mosambik, Niger, Somalia, Sør-Sudan og Uganda. I tre av landene er det Atlas-organisasjoner som har lederrollen (NBF, NFU og NHF); i de tre andre er det Redd Barna og ADRA Norge som har ledelsen.

Partnerskapet ble tildelt 277 millioner kroner i desember 2019, og etter en ny søknadsrunde tildelte Norad 217 millioner til, slik at totalen for prosjektet var 494 millioner kroner over fire år (2019-2022).

Norad innvilget en forlengelse av TOFI-programmet for 2023 og 2024, finansiert av ubrukte midler fra tidligere år kombinert med en tilføring av friske midler for siste halvdel av 2023 og hele 2024. Slik ble totalen for TOFI i 5 års-perioden 2020-2024 687 millioner kroner.

Samlinger og kurs

I 2023 har sekretariatet holdt totalt 28 samlinger/kurs for Atlas-organisasjonene og andre partnere, hvor fokus har vært på faglig utvikling og kompetanseheving innenfor digitalisering, resultatmonitorering, risikohåndtering, styrking av partneres kapasitet, inkludering, med mer.

Informasjon og politisk påvirkning

I 2022 vedtok styret en ny plattform for alliansens pådriverarbeid. Den overordnede målsettingen er å formidle kunnskap om funksjonshemmedes levekår og å fremme funksjonshemmedes rettigheter i norsk utviklingssamarbeid. Plattformen har dannet utgangspunkt for sekretariatets politiske påvirkningsarbeid i 2023.

Atlas-alliansen var en sentral partner til Utenriksdepartementet i forberedelsen og gjennomføringen av Global Disability Summit i 2022, der Norge, Ghana og International Disability Alliance, IDA, var vertskap. Dette toppmøtet, og oppfølging av det, har som mål å skape konkrete politiske resultater, spesielt for inkluderende bistand og humanitær innsats. Tyskland, Jordan og IDA er vertskap for GDS i 2025. Atlas-alliansen sitter i sivilsamfunnets referansegruppe for GDS, og har i tillegg hatt utstrakt kontakt med vertene for GDS 2025 og sivilt samfunnsorganisasjoner, med hovedformål å formidle vår erfaring,

rapporter og manualer utviklet i forbindelse med GDS 2022, samt påvirke tema for GDS 2025. En strategi for politisk påvirkning frem mot GDS 2025 er under utvikling.

I 2023 fikk sekretariatet publisert fire debatt- og informasjonsartikler i aviser (i Panorama nyheter og Nationen) i tillegg til informasjon formidlet gjennom sosiale medier.

I tillegg har fire studier/rapporter har blitt produsert i løpet av 2023, én rapport om klima/matsikkerhet og inkludering, og to rapporter om tematikken "Promotion of inclusivity and disability rights among faith based organisations". Videre ble rapporten "Making the most of the OECD-DAC disability inclusion policy marker to promote equality and inclusion in international development and humanitarian assistance" av konsulent Polly Meeks produsert og lansert.

Sekretariatet arrangerte flere seminarer både på egen kjøp og i samarbeid med andre i 2023, blant andre ett arrangement under Arendalsuka i samarbeid med FAFO, et seminar om inkludering i forbindelse med verdensdagen for funksjonshemmedes rettigheter 3. desember og rundebords diskusjonen «The impact of corruption on the rights of Persons with Disabilities» i samarbeid med CMI og Norad.

Atlas-alliansen har deltatt i prosess samt hatt egne møter med politisk nivå/embetsverk i forbindelse med implementering av ny matsikkerhetsstrategi og handlingsplan for kjønn og likestilling, som begge er ferdige og ivaretar inkludering på en god måte. Arbeid med revidert norsk humanitær strategi startet i 2023, og Atlas-alliansen har hatt dialog med politisk nivå, UD og gitt skriftlige innspill. Det samme gjelder ny norsk Afrika-strategi.

Perspektiver på fremtidig utvikling

Atlas-alliansen har bak seg flere år med sterk økning i aktivitetsnivå både økonomisk, i antall samarbeidspartnere og antall ansatte. Vi har inngått tre store avtaler de siste tre årene (ny rammeavtale 2020-2024, samt TOFI 1 og 2, 2019-2022), som har økt årlig omsetning betraktelig. I 2023 har fokus hvert på forberedelser til ny rammeavtalesøknad for perioden 2025-29.

Styret er i denne sammenheng opptatt primært av kvalitet på leveransene og minimering av risiko. Fokuset er på målgruppene og på at de får mest mulig igjen for innsats og midler.

Samtidig vil styret at Atlas-alliansen legger grunnlag for at det nye samarbeidet i "Together for Inclusion" kan videreføres som et viktig verktøy for rettighetsbasert og inkluderende utviklingssamarbeid, der man kombinerer lærdom fra dagens to avtaler med Norad i én større rammeavtale fra 2025-2029. Planlegging av ny søknad startet i slutten av 2022 og har pågått gjennom hele 2023, og har vært på styrets dagsorden jevnlig gjennom året.

Styrets årsberetning for 2023 er godkjent i styremøtet 27.06.2024.

Lilly-Ann Elvestad, FFO
Styreleder

Per Inge Bjerknes, NBF
Styremedlem/nestleder

Hedvig Ekberg, NFU
Styremedlem

Bjarne Kristoffersen, NHF
Styremedlem

Aida Tesfai, MHU
Styremedlem

Titus Tenga (Strømme-stiftelsen)
Styremedlem

Reidar Thorvaldsen (ansattes rep.)
Styremedlem

Birgit Philipsen (ADRA Norge)
Styremedlem

Marit Sørheim
Daglig leder

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 6 pages before this page
Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

This documents contains 7 pages before this page

Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmitteckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende